

Warszawa, dnia 4 lutego 2025 r.

**SZEF
URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH**

BDA. 0502. 12. 2025. 1. K0452

W związku z Pana petycją, skierowaną do Szefa UdSKiOR w sprawie zmian w ustawie z dnia 23 lutego 1991 r. *o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego*, polegających na usunięciu z jej treści art. 8 ust. 2 wprowadzającego 10 letni termin na dochodzenie odszkodowania i zadośćuczynienia, przedstawiam stanowisko w tej sprawie.

Procedura dochodzenia zadośćuczynienia lub odszkodowania za określone w ustawie formy represji jest w niektórych przypadkach jednoetapowa, a w niektórych dwuetapowa.

Jednoetapowa jest w przypadku, gdy ktoś dochodzi zadośćuczynienia lub odszkodowania wskutek wydania decyzji o internowaniu lub powołania do służby wojskowej w okresie 1 listopada 1982 – 28 lutego 1983. W takich przypadkach żądanie odszkodowania lub zadośćuczynienia wnosi się od razu do sądu okręgowego, w którego okręgu zamieszkuje żądający. W takich sytuacjach 10-letni termin, o którym mowa w art. 8 ust. 2 w ogóle nie ma zastosowania.

Dwuetapowa procedura dochodzenia odszkodowania ma miejsce jedynie w przypadkach, kiedy represje były skutkiem wyroku sądu lub orzeczenia kolegium ds. wykroczeń. W pierwszym etapie należy złożyć wniosek do sądu, by ten formalnie stwierdził nieważność takiego orzeczenia. I tu również brak jakiegokolwiek terminu, w którym należy to zrobić. Kiedy jednak sąd już stwierdzi nieważność takiego orzeczenia, to dopiero wówczas ten 10 letni termin zaczyna biec (sąd ma zresztą

obowiązek poinformowania wnioskodawcy, że termin na dochodzenie odszkodowania zaczął właśnie swój bieg). Jednak w sytuacji, kiedy ktoś podejmuje starania, by unieważnić wydany wyrok i uzyskuje takie formalne unieważnienie, to trudno mi sobie wyobrazić, by następnie przez ponad 10 lat nie podejmował żadnych dalszych działań w tej sprawie – takie działanie byłoby nieracjonalne.

Dlatego Urząd nie widzi potrzeby dokonywania zmian w prawie, gdyż obecnie obowiązujące przepisy ustawy *o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego* nie stanowią realnych ograniczeń dla uzyskania zadośćuczynienia i odszkodowania dla osób, które były poddawane represjom stanu wojennego.

Handwritten signature and initials in black ink. The signature consists of a stylized 'Z' followed by a horizontal line and a vertical stroke. Below it are the initials 'J. K.'.